

ВПЛИВ ОПТИМІЗАЦІЇ ЖИВЛЕННЯ ТА СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ВИСОТУ РОСЛИН ЯЧМЕНЮ ЯРОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Ячмінь ярий є однією з головних фуражних і продовольчих культур України. В умовах сучасних ринкових відносин врожайність та якість зерна цієї культури відіграють важливу роль як для аграріїв, так і для країни в цілому. У зв'язку з цим, досить актуальним є завдання з розробки нових і вдосконалення існуючих технологій вирощування ячменю ярого, які спроможні забезпечити високі і стійкі врожаї високоякісного зерна.

Висота рослин – важлива складова продуктивності, оскільки вибір оптимальних її параметрів залежно від ґрунтово-кліматичних умов вирощування в поєднанні з іншими господарсько – цінними ознаками дозволяє створювати високоврожайні сорти.

Експериментальні дослідження проводили впродовж 2013 – 2017 рр. на дослідному полі Миколаївського НАУ. Об'єктом досліджень був ячмінь ярий – сорти Адапт, Сталкер та Еней. Технологія їх вирощування, за винятком досліджуваних факторів, була загальноприйнятою до існуючих зональних рекомендацій для південного Степу України. Погодні умови у роки досліджень різнилися, але загалом, вони були типовими для зони Південного Степу України. Ґрунт дослідних ділянок представлений чорноземом південним, залишковослабкосолонцюватим важкосуглинковим на лесах.

Схема досліду включала наступні варіанти:

Фактор А – сорт: 1. Адапт; 2. Сталкер; 3. Еней.

Фактор В – живлення: 1. Контроль (без добрив); 2. $N_{30}P_{30}$ – під передпосівну культивуацію - фон; 3. Фон + Мочевин K_1 (1 л/га); 4. Фон + Мочевин K_2 (1 л/га); 5. Фон + Ескорт-біо (0,5 л/га); 6. Фон + Мочевин K_1 + Мочевин K_2 (по 0,5 л/га); 7. Фон + Органік Д2 (1 л/га). Норма робочого розчину складала 200 л/га. Підживлення посівів сучасними рістрегулюючими речовинами проводили на початку фази виходу рослин ячменю ярого у трубку та колосіння.

Біометричний аналіз рослин ячменю ярого показав, що за показником «висота рослин» варіанти наших досліджень різнилися. У середньому за роки досліджень, висота рослин ячменю ярого сорту Адапт коливалася в межах 42,4 – 86,0 см, сорту Сталкер – 42,7 – 89,4 см, сорту Еней – 40,8 – 79,7 см залежно від варіанту удобрення та фази росту і розвитку рослин.

У середньому за роки досліджень та по фактору сорт, за внесення помірної дози мінеральних добрив ($N_{30}P_{30}$) під передпосівну культивуацію рослини ячменю ярого були вищими на 2,4 см або 5,7% порівняно до контролю у фазі

виходу рослин у трубку, на 4,4 см або 6,4% - у фазі колосіння та на 5,3 см або 7,6% - у фазі повної стиглості зерна. Застосування позакореневого підживлення посівів в основні фази росту та розвитку рослин сприяло зростанню лінійних розмірів рослин ячменю ярого залежно від фази росту і розвитку рослин на 6,3 – 11,6 см або 15,0 – 16,7% порівняно до контролю та на 3,9 – 6,3 см або 8,4 – 8,8% порівняно до фону.

Формування лінійних розмірів рослин ячменю ярого залежить, насамперед, від сортових особливостей. Так, в середньому за роки досліджень та по фактору живлення, рослини сорту Сталкер були вищими порівняно з іншими досліджуваними сортами, на 0,5 – 1,7 см або 1,0 – 3,7% у фазі виходу рослин у трубку, на 1,9 – 5,0 см або 2,5 – 6,7% у фазі колосіння та на 2,3 – 6,1 см або 2,9 – 8,1% - у фазі повної стиглості зерна.

Наші дослідження показали, що найвищими у всі фази росту і розвитку були рослини ячменю ярого за внесення мінеральних добрив в дозі $N_{30}P_{30}$ та позакореневого підживлення посівів сучасними препаратами Органік Д2 та Ескорт – біо. Так, висота рослин сорту Адапт становила відповідно 49,9 – 85,5 та 50,2 – 86,0 см, сорту Сталкер – 50,6 – 88,6 та 51,0 – 89,4 см, сорту Еней – 50,0 – 79,3 та 50,3 – 79,7 см залежно від фази росту і розвитку рослин.

Отже, збільшення лінійної висоти рослин ячменю ярого відбувається до фази колосіння, а максимальні її значення визначені нами у фазі повної стиглості зерна за оброблення посівів мікродобривами і регуляторами росту рослин по фону внесення помірної дози мінеральних добрив. При цьому, слід зазначити, що рослини ячменю ярого сорту Сталкер сформували найбільшу висота на варіанті живлення $N_{30}P_{30}$ + Ескорт – біо.

УДК 631.67:631.4:633.1

Писаренко П.В.

доктор с.-г. наук,

Біднина І.О.

кандидат с.-г. наук,

Козирєв В.В.

кандидат с.-г. наук,

Томницький А.В.

кандидат с.-г. наук

Інститут зрошуваного землеробства НААН

АГРОМЕЛІОРАТИВНИЙ СТАН ТЕМНО-КАШТАНОВОГО ҐРУНТУ ПРИ ЗРОШЕННІ ЗА РІЗНИХ УМОВ МЕЛІОРАТИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Рівень сучасного розвитку сільського господарства в умовах зрошення визначається комплексом дії факторів таких як: сівозміна, якість зрошуваної води, обробіток ґрунту та дози мінеральних добрив. Для більш детального вивчення характеристик цих складових, порівняння їх впливу на показники